

soite

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Sosiaalisen luototuksen soveltamisohjeet

22.5.2023

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Sisällys

1 Sosiaalinen luototus	3
2 Sosiaalisen luoton suhde muihin vaihtoehtoihin	3
3 Sosiaalisen luoton käyttötarkoitukset	4
4 Sosiaalisen luoton prosessi	4
4.1 Hakeminen	4
4.2 Selvitysvaihe	5
4.3 Maksukyvyn määrittäminen	5
4.4 Päätös ja luottosopimus	6
5 Myöntämisperusteet	7
6 Taloudellinen ohjaus ja neuvonta	8
7 Takaisinmaksu, korko ja perintä	9
8 Maksuvapaakuukaudet sekä maksuvapautus	9
9 Luoton eräännyttäminen	10
10 Luottopääoman tilapäinen loppuminen	11
11 Muutoksenhaku	11

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

1 Sosiaalinen luototus

Sosiaalinen luototus on sosiaalihuollon palvelu, jonka tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää yksilöiden ja perheiden itsenäistä suoriutumista. Sosiaalisesta luototuksesta säädetään laissa sosiaalisesta luototuksesta 1133/2002. Lisäksi sosiaalisesta luototuksesta on maininta seuraavissa laeissa: laki toimeentulotuesta 1412/1997, sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301.

Sosiaalinen luotto on hyvinvointialueen myöntämä laina. Sosiaalisesta luotosta ei peritä korkolain mukaisen viitekoron ja mahdollisen viivästyskoron lisäksi muita luottokustannuksia. Sosiaalinen luototus on tarkoitettu Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella asuville pienituloisille sekä vähävaraisille henkilöille, joilla ei ole mahdollisuutta saada kohtuuehtoista luottoa esimerkiksi pienituloisuuden, maksuhäiriömerkinnän tai vakuuksien puuttumisen vuoksi ja joilla on kykyä suoriutua luotontakaisinmaksusta. Hyvinvointialueen asukkailla ei ole subjektiivista oikeutta sosiaaliseen luottoon (HE 136/2022, s. 18). Sosiaalisen luototuksen palvelu käynnistyy Keski-Pohjanmaalla 1.8.2023. Tätä soveltamisohjetta sovelletaan 1.8.2023 alkaen. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella sosiaalisen luoton vähimmäismäärä on 500 € ja enimmäismäärä 7000 €. Lainan takaisinmaksun enimmäisaika on 5 vuotta. Lainan takaisinmaksun enimmäisaikaa voidaan poikkeustilanteissa pidentää hakijan takaisinmaksukyvyn oleellisesta heikentyessä.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaalisen luototuksen soveltamisopas on saatavilla hyvinvointialueen verkkosivuilla.

2 Sosiaalisen luoton suhde muihin vaihtoehtoihin

On ensisijaista, että luotonhakija pyrkii laatimaan osamaksusuunnitelman laskujen lyhentämiseen sosiaalisen luotonannon sijaan. Sosiaalinen luototus on muuta sosiaaliturvaa täydentävä tuen muoto, jonka tarkoitus on olla asiakasta kannustava. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2023, s. 8–9). Ennen sosiaalisen luoton myöntämistä tulee selvittää hakijan oikeus saada toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaista toimeentulotukea. Henkilön oikeutta saada toimeentulotukea ei voi rajata tai tuen määrää alentaa sen vuoksi, että henkilöllä olisi mahdollisuus saada sosiaalinen luotto. (Laki sosiaalisesta luototuksesta 10 §.)

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

3 Sosiaalisen luoton käyttötarkoitukset

Sosiaalista luottoa voidaan myöntää erilaisiin tarkoituksiin, jotka ehkäisevät taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistävät henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista. Sosiaali- ja terveysministeriön sosiaalisen luoton soveltamisoppaan mukaan perusteltuja syitä luoton myöntämiseen voivat olla esimerkiksi:

- Talouden hallintaan saattaminen
- Velkakierteen katkaiseminen
- Kodin hankinnat
- Työllisyyden ja kuntoutumisen edistäminen
- Asumisen turvaaminen
- Sosiaalisen kriisin ylittäminen
- Muu hakijan itsenäiseen selviytymiseen vaikuttava asia.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella voidaan hakijalle myöntää sosiaalista luottoa edellä mainittuihin käyttötarkoituksiin, mikäli luotonannon ehdot täyttyvät. Sosiaalinen luotto voidaan myöntää myös tilanteissa, joissa hakijan taloudellisen tilanteen epävakaisuus (esimerkiksi työttömyys) on ollut lyhytaikaista tai hakijan maksukyky paranisi, mikäli hänen edellytyksensä hoitaa taloudelliset velvoitteensa muodostuisivat kohtuullisiksi sosiaalisen luoton myötä. Sosiaalisen luoton myöntämistä puoltavia seikkoja voivat olla myös hakijan pitkä työhistoria, euromääräisesti vähäinen toimeentulotuen käyttö sekä pienivelkaisuus. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2023, s. 19.) Sosiaalisen luoton myöntäminen perustuu asiakaskohtaiseen harkintaan, jolloin arvioidaan yhdessä asiakkaan kanssa hänen olosuhteitaan ja kykyään suoriutua luoton takaisinmaksusta. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2023, s. 10).

4 Sosiaalisen luoton prosessi

4.1 Hakeminen

Sosiaalisen luoton hakeminen käynnistyy yhteydenotolla. Hakija voi olla yhteydessä sosiaalisen luoton puhelinnumeroon tai jättää yhteydenottopyynnön Soiten verkkosivujen kautta. Yhteydenoton perusteella kartoitetaan hakijan mahdollisuus sosiaaliseen luottoon tai vaihtoehtoisesti asiakas voidaan ohjata hänen tilanteeseensa sopivien palveluiden piiriin. Sosiaalista luottoa haetaan sosiaalisen luoton

hakemuslomakkeella sekä lomakkeessa mainituilla liitteillä. Avioparit hakevat sosiaalista luottoa yhdessä.

4.2 Selvitysvaihe

Sosiaalisen luoton myöntämisen edellytykset asian vireille tulon jälkeen selvitetään tapauskohtaisesti asiakastapaamisella sekä eri asiakirjatietoihin perustuen sosiaalisesta luototuksesta vastaavan viranomaisen toimesta. Esiselvitys tehdään yhteydenottovaiheessa. Esiselvityksessä tutkitaan, vastaako luoton käyttötarkoitus ja määrä tämän soveltamisohjeen mukaisia kriteerejä ja arvioidaan alustavasti hakijan maksukykyä maksuvaralaskelmalla.

Mikäli esiselvityksessä täyttyvät sosiaalisen luotonannon kriteerit, ohjataan asiakasta tekemään hakemus sosiaalisesta luotosta. Sosiaalisen luoton tarpeen ja myöntämisedellytysten selvittäminen perustuu kokonaisvaltaiseen ja tapauskohtaiseen taloudellisen, sosiaalisen ja terveydellisen tilanteen sekä eri ratkaisuvaihtoehtojen selvittämiseen tarvittavassa laajuudessa. Selvitystyön kohteena on hakijan tai perheen taloudenhoito, kulutustottumukset, maksuveloitteiden hoitotavat, velat ja velkaantumisen syyt. Selvityksen aikana arvioidaan lainan takaisinmaksukyky, sitoutuminen palveluihin sekä selvitetään muiden palveluiden tarve. Hakijalta voidaan vielä pyytää lisäselvityksiä hakemuksen täydentämiseksi. Tapaamisen yhteydessä voidaan tehdä asiakassuunnitelma talouden hallintaan saattamiseksi suunnitelmallisen sosiaalityön sekä taloudellisen ohjauksen ja neuvonnan muodossa.

4.3 Maksukyvyn määrittäminen

Sosiaalisen luoton hakijan takaisinmaksukykyä arvioitaessa otetaan huomioon:

- 1) hakijan käytettävissä olevat **tulot** ja **varat** sekä hänen **ansaintamahdollisuutensa** ottaen huomioon hänen ikänsä, hänen elatuksensa varassa olevat perheenjäsenensä, työkykynsä ja muut olosuhteet;
- 2) hakijan tosiasialliset **menot**;
- 3) hakijan **velat**; sekä
- 4) **muut** hakijan taloudelliseen asemaan vaikuttavat **tekijät**. (Laki sosiaalisesta luototuksesta 5 §.)

Sosiaalista luottoa voidaan myöntää henkilölle, jolla on säännölliset tulot (esimerkiksi palkka, eläke tai ansiopäiväraha), ja jolla arvioidaan olevan maksukykyä koko lainan

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

takaisinmaksuajalle. Hakijan maksuvara kartoitetaan yhdessä sosiaalisesta luototuksesta vastaavan viranomaisen kanssa. Maksuvaraa arvioitaessa huomioidaan hakijan kaikki tosiasialliset tulot, menot sekä velat. Hakijan tulee hakemuksen yhteydessä toimittaa tiliotteensa sekä selvitys kaikista veloistaan. Maksukykyä arvioitaessa käytetään soveltaen toimeentulotukinormistoa mm. perusosan määrää. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella ei sovelleta elinkustannuksista (esim. perusosamenoissa) tinkimistä maksuvaran lisäämiseksi lainaa haettaessa.

Mikäli luotonhakija ei ole Suomen kansalainen, tulee hakijalla olla oleskelulupa voimassa koko luotontakaisinmaksun ajan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että luoton takaisinmaksuaika voi olla korkeintaan sen hetkisen oleskeluluvan voimassaolon päättymiseen asti.

4.4 Päätös ja luottosopimus

Asiakkaan hakemasta sosiaalisesta luotosta on aina tehtävä valituskelpoinen viranhaltijapäätös. Päätöksessä tulee mainita myönnetyn luoton määrä sekä mihin tarkoitukseen luotto on myönnetty. Lopullinen ulosmaksettava lainamäärä luoton

takaisinmaksuehtoineen tulee kirjata tarkasti luottosopimusasiakirjaan. Hakijalle voidaan myöntää vain yksi sosiaalinen luotto kerrallaan.

Myönteisestä luottopäätöksestä tehdään luottosopimus, johon määritellään luoton määrä, käyttötarkoitus, laina-aika, korko, viivästyskorko, luoton maksusuunnitelma sekä muut takaisinmaksuun liittyvät erityisehdot.

On tärkeää käydä asiakkaan kanssa huolellisesti läpi luottosopimus. Luottosopimus allekirjoitetaan todistajien läsnä ollessa. Luottopäätös on toimeenpanokelpoinen vasta luottosopimuksen ja lainan yleisten ehtojen asiakirjojen allekirjoittamisen jälkeen, jonka jälkeen luotto voidaan nostaa.

Sosiaalinen luotto on käytettävä siihen tarkoitukseen, mihin luotto on myönnetty. Mikäli sosiaalinen luotto myönnetään velkojen hallintaan, maksetaan luotto suoraan maksunperijöille (esim. ulosottolaitos, velkojat, vuokranantaja). Hankintoihin myönnettävä luotto on mahdollista maksaa suoraan asiakkaalle. Mikäli asiakas käyttää luoton muuhun tarkoitukseen, pidetään tätä olennaisena sopimusrikkomuksena, joka voi olla peruste luoton eräännyttämiseen. (Laki sosiaalisesta luototuksesta 8 §).

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

5 Myöntämisperusteet

Sosiaalinen luotto on tarkoitettu pienituloisille ja vähävaraisille henkilöille, jotka eivät voi saada muuta luottoa kohtuullisin ehdoin. Sosiaalista luottoa voidaan esimerkiksi myöntää velkojen järjestelyyn hakijalle, jonka taloudellista tilannetta kuormittavat useat eri korkeakorkoiset kulutusluotot. Mikäli luotto myönnetään velkojen järjestelyyn, tulee myönnettävän määrän kattaa hakijan virallisten velkojen velkamäärän kokonaisuudessaan (pois lukien mahdollisen asuntolainan ja/tai opintolainan). Mikäli myönnettävä luotto ei kata hakijan kaikkia velkoja, tulee kartoittaa hakijan mahdollisuutta löytää ratkaisua velkatilanteeseensa muilta velkaantumisen ratkaisuja tarjoavilta tahoilta (esim. Takuusäätio, velkajärjestely, talous- ja velkaneuvonta). Luoton saamisen edellytyksenä on, että hakija pystyy perustelemaan luottotarpeensa ja osoittaa kykenevänsä maksamaan luoton takaisin. Luoton saaminen edellyttää vakiintuneita tuloja. Kun arvioidaan oikeutta sosiaaliseen luottoon, on keskiössä se, että hakijalla on realistinen kyky selviytyä luoton takaisinmaksusta. Takaisinmaksukyky arvioidaan maksuvaralaskelmalla, jossa otetaan huomioon hakijan kaikki tosiasialliset tulot, menot sekä velat.

Sosiaalista luottoa voidaan myöntää seuraaviin käyttötarkoituksiin:

- Talouden hallintaan saattaminen
- Velkakierteen katkaisemiseen
- Kodin hankintoihin
- Asumisen turvaamiseen
- Työllisyyden ja kuntoutumisen edistämiseen
- Sosiaalisen kriisin ylittämiseen
- Muuhun hakijan itsenäistä selviytymistä tukevaan asiaan

Sosiaali- ja terveysministeriön soveltamisoppaassa listataan luoton myöntämiseen liittyviä mahdollisia esteitä. Sosiaali- ja terveysministeriön soveltamisoppaan pohjalta on listattu Soiten osalta seuraavanlaiset tekijät, jotka voivat toimia esteenä luoton myöntämiselle.

Tekijät, jotka voivat estää sosiaalisen luoton myöntämisen:

- Hakijan luottokelpoisuutta, lainan takaisinmaksukykyä ja maksuhalukkuutta ei voida riittäväällä tavalla selvittää ja todentaa

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

- Sosiaalista luottoa ei voida pääsääntöisesti myöntää hakijalle, joka saa säännöllisesti toimeentulotukea
- Sosiaalista luottoa ei voida myöntää, mikäli on perusteltua olettaa, että laskennallisesta maksuvarasta huolimatta hakija ei suoriudu lainan takaisinmaksusta (esimerkiksi hakija ei sitoudu tarjottuihin palveluihin tai hakijan elämäntilanne ei ole riittävän vakiintunutta)
- Hakija kykenee lainatarpeensa hoitamaan tuloillaan, varoillaan ja/tai muilla lisävelkaantumiseen nähden ensisijaisilla toimenpiteillä (esim. osamaksusuunnitelma, talous- ja velkaneuvonta, muutto edullisempaan asuntoon, pankkilaina, ulosotto) ja kohtuullisessa ajassa selviytymään veloistaan tai säästämään tarvittavan lainatarpeensa
- Sosiaalista luottoa ei myönnetä yksityishenkilöiden välisiin velkoihin
- Sosiaalista luottoa ei voida myöntää henkilölle, jolla on voimassa oleva yksityishenkilön velkajärjestely
- Yrittäjien velkoihin ei pääsääntöisesti myönnetä sosiaalista luottoa. Yrittäjiä ohjataan ensisijaisesti ottamaan yhteyttä ELY-keskuksen tarjoamaan yrittäjien talousapuun.

6 Taloudellinen ohjaus ja neuvonta

Luotonhakijalle ja luotonsaajalle tulee tarvittaessa järjestää taloudellista neuvontaa ja ohjausta sosiaalisen luoton myöntämisen yhteydessä ja takaisinmaksuajan kuluessa. Lisäksi luotonhakijalle ja luotonsaajalle tulee järjestää ilman aiheutonta viivytystä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti sosiaalisen luoton myöntäjää edustavan viranhaltijan kanssa, jos luotonhakija tai luotonsaaja on tätä pyytänyt hyvinvointialueelta. Luotonsaajalle on järjestettävä neuvontaa ja ohjausta erityisesti vapaakuukausi-, maksuvapautus- ja eräännyttämistilanteissa. Kun hyvinvointialue käsittelee sosiaalista luototusta koskevaa asiaa, sen tulee tiedottaa sosiaalisen luototuksen hakijalle oikeudesta henkilökohtaiseen keskusteluun ja tarvittaessa neuvoa luotonhakijaa tämän oikeuden käyttämisessä. (Laki sosiaalisesta luototuksesta 9 §.) Ennen luoton myöntämistä voidaan tarvittaessa seurata asiakkaan sitoutumista palveluihin sekä kulutusikäytymistä. On tärkeää, että taloudellista toimintakykyä pyritään vahvistamaan ennen luotonantoa sekä myös tarvittaessa luoton takaisinmaksuvaiheen aikana. Kaikille luotonhakijoille tulee järjestää tarvittaessa taloudellista ohjausta tai neuvontaa osana lainan myöntämiseen liittyvää keskustelua. (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, 2023, s. 28).

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

7 Takaisinmaksu, korko ja perintä

Mikäli luotto myönnetään, alkaa luoton takaisinmaksu luottosopimuksen allekirjoitusta seuraavan täyden kuukauden aikana. Luoton myöntäminen käynnistää sosiaalihuollon asiakkuuden. Sosiaalisen luoton pääomaa lyhennetään tasasuuruusina erinä kuukausittain. Pääoman tasaerien lisäksi maksuerään sisällytetään korko laskettuna jäljellä olevalle pääomalle. Sosiaalinen luotto on laina, joka tulee maksaa kokonaisuudessaan takaisin. Sosiaalisesta luotosta peritään korkolain (633/1982) 12 §:ssä mukaista viitekorkoa. Korko tarkistetaan puolivuositain (1.1. ja 1.7). Velallisella on oikeus maksaa luotto takaisin ennen sen erääntymistä ilman lisäkustannuksia. (Laki sosiaalisesta luotosta 7 §). Saadun lainan lyhennyserien maksamattomuudesta määräpäivän jälkeen peritään viivästyskorko, mikä määräytyy korkolain 4 § mukaisesti. Sosiaalisen luoton takaisinperintään sovelletaan lakia saatavien perinnästä (513/1999), hyvinvointialueen perintäohjeita, luoton soveltamisohjeita, sosiaalisen luoton yleisiä ehtoja sekä tapauskohtaisesti luottosopimuksessa määritellyjä takaisinmaksuehtoja.

8 Maksuvapaakuukaudet sekä maksuvapautus

Mikäli luotonsaajalle ilmaantuu takaisinmaksun kanssa haasteita, on mahdollista hakea maksuvapaakuukausia. Jokaisesta maksuvapaakuukaudesta tulee aina tehdä erillinen hakemus, jonka perusteella tehdään viranhaltijapäätös. Luoton takaisinmaksu voidaan keskeyttää määräajaksi (*vapaakuukausi*) luotonsaajan hakemuksesta takaisinmaksukyvyyn tilapäisesti heikennyttyä erityistä syytä, jos vapaakuukauden myöntämisen arvioidaan pitkällä aikavälillä edistävän luotonsaajan maksukyvyyn säilyttämistä ja itsenäistä suoriutumista. (Laki sosiaalisesta luotosta 7 a §). Vapaakuukausi tarkoittaa käytännössä sitä, että sosiaalisen luoton takaisinmaksu keskeytetään määräajaksi ja luoton maksuaika pitenee luoton maksamisesta vapaaksi myönnettyä kuukautta vastaavalla ajalla eteenpäin. Ennen vapaakuukauden myöntämistä tulisi harkita myös muita luotonsaajaan takaisinmaksukykyä edistäviä ensisijaisia keinoja, kuten esimerkiksi taloudellista neuvontaa ja ohjausta tai erilaisia maksujärjestelyjä, kuten luottoehtojen muuttamista tai luoton uudelleen järjestelyä. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2023, s. 33–34.)

Maksuvapautus sosiaalisen luoton sekä sille kertyneiden korkojen maksamisesta voidaan myöntää luotonsaajan hakemuksesta osittain tai kokonaan. Maksuvapautus voidaan myöntää osittaisena, jos luotonsaajan taloudellinen tilanne on heikentynyt luotonsaajan tai hänen elatuksensa varassa olevan perheenjäsenensä pitkään jatkuneen työttömyyden,

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

sairauden tai muun vastaavan luotonsaajasta riippumattoman syyn vuoksi siten, että lainan perimistä kokonaan olisi pidettävä kohtuuttomana. (Laki sosiaalisesta luototuksesta 7 b §.)

Maksuvapautus voidaan myöntää kokonaan, jos luotonsaajan maksukyky on pysyvästi heikentynyt työkyvyn pysyvän alentumisen vuoksi ja perintää on lainansaajan taloudellinen tilanne ja muut olosuhteet huomioon ottaen pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Lisäksi edellytetään, että perintää ei luotonsaajan taloudellinen tilanne huomioon ottaen ole enää tarkoituksenmukaista jatkaa **tai** perinnän jatkamisesta aiheutuisi perimättä olevaan määrän nähden kohtuuttomat kustannukset. (Laki sosiaalisesta luototuksesta 7 b §.)

Maksuvapautus tarkoittaisi käytännössä sitä, että luoton tai sen osan ja sille kertyneiden korkojen takaisinperinnästä voitaisiin viimesijaisesti laissa säädetyin edellytyksin luopua. Pääsääntöisesti sosiaalinen luotto on aina maksettava takaisin. Poikkeuksellisesti luotonsaajalle voidaan kuitenkin viimesijassa myöntää maksuvapautuksia. Maksuvapautusten tarkoituksena ei ole kuitenkaan esimerkiksi mahdollistaa maksuvapautuksia maksumotivaation heikentymisen tai lisävelkaantumisen tilanteissa. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2023, s. 35.) Hyvinvointialueen viranomaisen on aina tehtävä luotonsaajan hakemuksesta valituskelpoinen hallintopäätös vapaakuukauden tai/sekä maksuvapautuksen myöntämisestä tai hylkäämisestä. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2023, s. 33, 35–36).

9 Luoton eräännyttäminen

Sosiaalisen luoton eräännyttäminen tapahtuu sosiaalisesta luototuksesta annetun lain 8 §:n ja sosiaalista luottoa koskevien sopimusehtojen mukaisesti:

Jos hyvinvointialueella on sopimuksen mukaan oikeus luotonsaajan maksuviivästyksen tai muun sopimusrikkomuksen johdosta vaatia maksuerää, joka muuten ei ole erääntynyt, saa hyvinvointialue vedota sanottuun oikeuteen, jos: [\(8.7.2022/590\)](#)

1) maksu on viivästynyt vähintään kuukauden ja on edelleen suorittamatta ja viivästynyt määrä on vähintään kymmenen prosenttia luotosta tai, jos siihen sisältyy useampi kuin yksi maksuerä, vähintään viisi prosenttia luoton alkuperäisestä määrästä taikka käsittää luotonantajan koko jäännössaattavan; tai

2) luotonsaajan muu sopimusrikkomus on olennainen.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Hyvinvointialueella ei ole kuitenkaan oikeutta saattaa voimaan 1 momentissa tarkoitettua seuraamusta, jos kysymys on maksun viivästymisestä ja viivästyminen johtuu luotonsaajan sairaudesta, työttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta hänestä riippumattomasta seikasta, paitsi milloin tämä viivästyksen kesto ja muut olosuhteet huomioon ottaen olisi hyvinvointialueelle luotonantajana ilmeisen kohtuutonta. [\(8.7.2022/590\)](#)

Erääntyminen saa tulla voimaan aikaisintaan neljän viikon tai, jos luotonsaajalle on aiemmin huomautettu viivästyksestä tai muusta sopimusrikkomuksesta, aikaisintaan kahden viikon kuluttua siitä, kun erääntymistä koskeva ilmoitus on jätetty tai lähetetty luotonsaajalle. Jos luotonsaaja tämän ajan kuluessa maksaa viivästyneen määrän tai oikaisee muun sopimusrikkomuksen, erääntyminen raukeaa. (Laki sosiaalisesta luototuksesta 8 §.)

10 Luottopääoman tilapäinen loppuminen

Sosiaalisen luottopääoman riittävyys pyritään turvaamaan minimaalisilla luottotappioilla, johon pyritään keskitetyllä luotonannon prosessilla sekä luototuksen parissa työskentelevien kattavalla perehdytyksellä. Mikäli sosiaalisen luoton luottopääoma tilapäisesti loppuisi, pyritään asiakkaat ohjaamaan muiden tukimuotojen ja palveluiden pariin (esimerkiksi aikuissosiaalityö, ehkäisevä toimeentulotuki, velkajärjestely).

11 Muutoksenhaku

Sosiaalista luottoa koskevaan viranhaltijan tekemään päätökseen tyytymätön luotonhakija voi vaatia oikaisua hyvinvointialueelta sosiaalihuoltolain 50 §:n mukaisesti. Säännöksen mukaan oikaisua saa hyvinvointialueelta vaatia noudattaen, mitä hallintolaissa säädetään. Hallintolain 7 a luvussa säädetään oikaisuvaatimusmenettelystä. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (49 c §). Tähän hyvinvointialueen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea sosiaalihuoltolain 51 §:n mukaan muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitus voidaan antaa valitusaikana myös hyvinvointialueelle, jonka on toimitettava se oman lausuntonsa ohella hallintotuomioistuimelle. Valitus on tehtävä hallintotuomioistuimeen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saannista. Lisäksi sosiaalihuoltolain 53 §:n mukaan hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitusluvasta on voimassa, mitä siitä on säädetty hallintolainkäyttölaissa. Sosiaalisesta luotosta laadittuun sopimukseen liittyvät erimielisyydet

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

ovat sosiaalihuoltolain 51 §:n mukaisesti hallinto-oikeuden ratkaistavia, sillä hyvinvointialueen viranomaisen päätös sosiaalisen luoton myöntämisestä perustaa julkisoikeudellisen oikeussuhteen. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2023, s. 41.)

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Lähteet

Hallituksen esitys. (HE 136/2022 vp). Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaalisesta luototuksesta annetun lain muuttamisesta. [HE 136/2022 vp \(finlex.fi\)](#)

Laki sosiaalisesta luotosta. (20.12.2002/1133).

Sosiaali- ja terveysministeriö. (2023). Sosiaalisen luototuksen soveltamisopas. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisusarja 2023:14.